

Buro Maerlant
Landschap, Ecologie & Ruimtelijke Ordening

BM-NOTITIE 2021

Delft Zuideinde

Nader onderzoek natuur 2021

J. van Suijlekom, 20 december 2021

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In 2018 heeft Buro Maerlant een nader onderzoek naar broedvogels en vleermuizen uitgevoerd ten behoeve van de voorgenomen ingrepen in het plangebied Zuideinde te Delft (figuur 1). Aanleiding voor het onderzoek was het voornemen de aanwezige bebouwing te slopen voor de realisatie van woningen. In 2018 zijn in het plangebied zelf geen verblijfplaatsen van vleermuizen of nesten van de huismus en de gierzwaluw aangetroffen. Het plan heeft een doorstart gemaakt, waarbij men de ruimtelijke procedure gaat doorlopen. Daar het onderzoek reeds drie jaar oud was, is deze middels onderhavig onderzoek geactualiseerd. Het eerste bezoek huismus is ook gebruikt om de actuele staat van het plangebied te beoordelen en

Figuur 1
Globale begrenzing van het plangebied (rood) op een luchtfoto van Google.

eventueel sprake is van een verandering / nieuw vestiging van soorten en is de gekende groeiplaats van de tongvaren bekeken (zie rapportage Buro Maerlant update quickscan 2021).

1.2 Methode / doel

Onderhavig nader onderzoek is uitgevoerd conform de meest actuele onderzoeksstandaarden: Het vleermuizenprotocol 2021 en de voor de betreffende soorten beschikbare Kennisdocumenten van BIJ12. In tabel 1 op pagina 3 zijn de onderzoeksmomenten en weersomstandigheden weergegeven. Het veldonderzoek is uitgevoerd door J. Wardenaar en J. van Suijlekom.

Huisumus

Op twee ochtenden in mei en juni is het plangebied en de relevante omgeving gedurende een uur gericht onderzocht op de aanwezigheid van huismussen. Hierbij werd gelet op tijlpende mannetjes en overig nestindicerend gedrag.

Gierzwaluw

Op drie avonden in juni en juli is het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van de gierzwaluw. Voor dit doel is vanaf circa twee uur vóór zonsondergang tot zonsondergang op verschillende plekken gepost.

Vleermuizen

Het plangebied en de nabije omgeving is in de periode juni t/m september conform het protocol vleermuizen van de Gegevensautoriteit Natuur onderzocht. De te verwachten soorten betroffen de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en de laatvlieger.

In het voorjaar is gericht onderzoek gedaan naar kraamverblijven en zomerverblijven. Hiervoor zijn drie avondbezoeken en drie ochtendbezoeken uitgevoerd. Het onderzoek in het najaar was gericht op baltsende mannetjes. Eventueel aanwezige paarverblijven / paarterritoria zijn middels twee ronden vastgesteld, waarbij vanaf de late avond tot rond middernacht op verschillende plekken werd gepost. Tijdens alle bezoeken is ook de relevante omgeving onderzocht op foeragerende dieren en op de aanwezigheid van vliegroutes. Met behulp van een detector (Pettersson D240x) met een heterodyne functie en *realtime* opnamefunctie zijn vleermuizen aan de hand van de echolocatiegeluiden op naam gebracht en gelokaliseerd.

Datum	Soort, soortgroep	Start-tijd	Eind-tijd	T(°C)	Bewolking / neerslag	Wind (Bft)
10-05-2021	huismus	10.15	11.15	15	bewolkt, droog	2-3
06-06-2021	gierzwaluw en vleermuizen	19.55	23.55	15	onbewolkt	3
07-06-2021	vleermuizen	03.22	05.22	10	onbewolkt	1
10-06-2018	huismus	09.30	10.30	20	onbewolkt	nihil
16-06-2021	gierzwaluw en vleermuizen	19.54	23.54	17	half bewolkt, droog	1-2
17-06-2021	vleermuizen	03.20	05.20	14	licht bewolkt, droog	2
13-07-2021	gierzwaluw en vleermuizen	19.55	23.55	19	half bewolkt, droog	2
14-07-2021	vleermuizen	03.39	05.39	16	bewolkt, droog	3
24-08-2021	vleermuizen	22.00	00.00	13	bewolkt, droog	3
10-09-2021	vleermuizen	20.45	23.45	17	half bewolkt, droog	2

Tabel 1
Data en weersomstandigheden veldbezoeken.

2 Resultaten van het veldonderzoek

Huismus

In het plangebied zijn net als in 2018 geen nesten van de huismus waargenomen. Bij de woning ten zuidwesten van het plangebied werden circa vijf tijlpende mannetjes waargenomen op het dak en vanaf de goot. Dit is op dezelfde plek als in 2018. Opvallend was dat bij de woningen aan de overzijde van de weg ten zuidwesten van het plangebied in tegenstelling tot 2018 nauwelijks activiteit werd waargenomen. Slechts een enkele keer werd voor korte duur een tijlpend mannetje waargenomen. Waarschijnlijk wordt in deze huizenrij niet meer gebroed. Voor het plangebied werd geen interesse getoond. Het plangebied had ook weinig te bieden doordat foerageermogelijkheden door de aanwezige (vegetatieloze) verhardingen ontbraken. Het plan heeft géén invloed op de aanwezige huismussen in de nabije omgeving. De aanwezigheid van nesten van de huismus in het plangebied zelf kan op basis van het onderzoek worden uitgesloten. In het plangebied is veel groen voorzien en wordt natuuinclusief gebouwd. Dit biedt kansen voor de huismus. Door de aanwezigheid van de populatie in de omgeving is de kans van slagen vrij groot.

Gierzwaluw

Net als in 2018 werden in de omgeving relatief veel gierzwaluwen waargenomen. Aan de Abtwoudseweg ten zuidwesten van het plangebied en het Zuideinde, even ten noorden van het plangebied, werd op twee plekken een invliegende gierzwaluw waargenomen. Rond deze nestlocaties werden door groepjes van 5 tot 6 dieren op korte afstand van de woningen gegierd. Voor het plangebied zelf werd geen interesse getoond. De aanwezigheid van nesten van de gierzwaluw in het plangebied kan op basis van het onderzoek worden uitgesloten. De aanwezigheid van nesten van de gierzwaluw in de omgeving is voor de plannen niet relevant. Net als voor de huismus is het aanbieden van nieuwe nestlocaties in de nieuwbouw, doordat nesten in de omgeving aanwezig zijn, kansrijk met name aan de zijde van het Zuideinde, daar gevels ter plekke op het noordoosten zijn geprojecteerd (uit de zon) en dieren boven de weg gieren. In het vroege voorjaar (mei) zoeken gierzwaluwen ook actief naar (alternatieve?) nestlocaties. Neststenen met een hoog contrast (wit/lichtgrijs met een donkere opening) worden snel gevonden.

Vleermuizen

Tijdens het onderzoek was sprake van een lage activiteit / dichtheid en werden het hele seizoen twee solitaire dieren waargenomen. Er één soort waargenomen: de gewone dwergvleermuis. Met “het voorjaar” worden de rondes in juni en juli en met “het najaar” de bezoeken in augustus en september.

Voorjaar

In het voorjaar werden op twee plekken vrijwel continu een jagende solitaire gewone dwergvleermuis waargenomen. Nabij de noordoostelijke rand jaagde een dier nabij de huizenblokken en de flat ten noorden van het plangebied. Nabij de zuidwestelijke rand werd een tweede dier vrijwel continu jagend waargenomen nabij de woningen ten zuid-

westen van het plangebied. Op beide locaties werd af en toe boven het plangebied zelf (randen) gejaagd. Dit gedrag werd tijdens alle bezoeken waargenomen. In - of uitvliegende dieren werden niet waargenomen in het plangebied zelf. Het dier in het noordoosten vloog uiteindelijk in bij de nabijgelegen flat ten noorden van het plangebied. Het dier in het zuidwesten vloog in de ochtendschemering vermoedelijk in bij een blok rijtjeswoningen ten zuidwesten van het plangebied. Het dier vloog toen het al vrijwel licht was plotseling richting dit huizenblok en werd daarna niet meer gezien. Voor de bebouwing in het plangebied werd geen interesse getoond. Een verblijfplaats is niet aangetroffen in het plangebied.

Najaar

In het najaar werd op dezelfde twee locaties door een sloitair dier gejaagd en werd tevens door beide dieren in vlucht gebaltst. Dit was nabij de woningen / bebouwing ten noordoosten en noorden van het plangebied waar ook werd gejaagd. Net als in het voorjaar werd geen interesse getoond voor de bebouwing in het plangebied. Er werd ook niet gebaltst in de directe nabijheid van de bebouwing in het plangebied. Een paarverblijf is niet aangetroffen in het plangebied zelf. Met vrij grote zekerheid bevinden zich op dezelfde plekken waar een zomerverblijfplaats is aangetroffen ook een paarverblijf. Het betreffen beiden solitaire mannetjes.

In de omgeving van het plangebied is op twee locaties een zomerverblijf van een solitaire gewone dwergvleermuis waargenomen, dat tevens functie heeft als paarverblijf. Het plangebied werd slechts af en toe aangedaan om te jagen. Een belangrijke functie is niet aangetroffen in het plangebied zelf. Voor de ingrepen is de aanwezigheid van de verblijfplaatsen en de functie van de omgeving als baltslocatie en jachtgebied in principe niet relevant. Tijdens de bouw is het echter gewenst vleermuisvriendelijke verlichting toe te passen door deze te beperken tot de bouwplaats zelf. In de nieuwe situatie ontstaan door de aanwezigheid van de nieuwbouw en de aanplant van groen nieuwe mogelijkheden voor vleermuizen om te jagen.

Men is voornemens natuurinclusief te bouwen. Voor vleermuizen zijn kansen te creëren door voorzieningen te treffen in de nieuwbouw door bijvoorbeeld inbouw vleermuiskasten toe te passen in verschillende gevels.

3 Conclusie

Conclusie nader onderzoek

Middels het seizoensbrede onderzoek is een goed beeld ontstaan over de aan- of afwezigheid van verblijfplaatsen van de huismus, de gierzwaluw en vleermuizen. Nesten van de huismus en de zwaluw zijn niet aangetroffen in het plangebied zelf. Voor beide soorten heeft het plangebied geen functie. In de omgeving zijn twee territoria aanwezig van een solitaire gewone dwergvleermuis (mannetjes). Effecten van de ingrepen zijn in principe niet aan de orde. Tijdens de bouw dient men echter vleermuisvriendelijke verlichting toe te passen door deze te beperken tot de bouwplaats zelf.

Overige natuurwaarden en advies

Het advies uit de quickscan (zorgplichtmaatregelen) inzake vogels algemeen en de tongvaren blijft van toepassing op de ingrepen.

Natuurinclusief bouwen

De initiatiefnemer is voornemens in de nieuwbouw voorzieningen te treffen. Zoals reeds verwoord zijn er voor de huismus, de gierzwaluw en vleermuizen veel kansen te creëren, temeer doordat soorten al in de omgeving aanwezig zijn en dit de kans vergroot dat nieuwe voorzieningen snel worden gevonden. Het ontwerp leent zich goed voor de hierboven genoemde soorten. Gezamenlijk met de initiatiefnemer wordt de natuurinclusieve bouw concreet vorm gegeven en zullen voorzieningen worden opgenomen in het ontwerp.

Buro Maerlant Dorpsstraat 17 4271 AA Dussen

T 085 877 86 85

E info@BuroMaerlant.nl | www.BuroMaerlant.nl

KvK 69667705